

Bölcsesség, szesz és Szentlélek

Három fogalom köré épül a mai igehirdetés: bölcsesség, alkohol és Szentlélek. A Példabeszédek könyve alapján a bibliai értelemben vett bölcsességet tanulmányozzuk hosszabb ideje. A ma olvasott szakasz értelmezése nem kíván különösebb előtanulmányokat senkitől. Egy nagyobb egység részeként, amely érinti az evés és a más asszonya témákat, a mértéktartást helyezi elénk, és felmutatja az alkohollal való visszaélés bolondságát. Jó pár száz évvel később Pál apostol az efézusi levélben (nem függetlenül textusunktól) szintén összeköti a bölcsesség és a részegség témáját, azonban első látásra különös módon teszi ezt: *„Jól vigyázzatok, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen... Ne részegeskedjete, hanem teljete meg Lélekkel.”* Itt van tehát mindhárom, mégpedig egy fontos és különleges összefüggésben: bölcsesség, szesz és Szentlélek. Alkoholizmus, evangélium, és Istennek élt élet...

Szembesültem azzal, hogy milyen nehéz itt, a gyülekezetben igehirdetésben az alkoholizmusról beszélni. Óriási csapdák vannak nemcsak az igehirdető, de az igehallgató és bibliaolvasó keresztény, de még a magát Krisztus követőjének nem valló ember előtt is. Az egyik a moralizálás – olyan egyszerű elítélni az alkoholizmust, mint ami öl, butít és nyomorba dönt... A másik a szakmai megközelítés kísértése (aminek megvan a helye és szerepe a szakmában, de ami nem lehet elsődleges most a számunkra). Mit értek ez alatt? Felölthetjük a szociológus szerepét, aki az alkoholizmus társadalmi összefüggéseiről beszél. Magunkénak tarthatjuk az addiktológus vagy a pszichológus megközelítését, és elemezhetjük innen nézve az egyéni élettörténeteket, a családi összefüggéseket, a függőség kialakulásának okait, testi és lelki következményeit, a terápia útjait. De ez, mint elsődleges megértés, számunkra tévút. Végül csapda az elkenés is: nem nevezük néven az alkoholizmus iszonyatos szörnyét, amely valamilyen módon jelen van az életünkben. Beszélhetnénk tágabb értelemben, az önuralom, a mértékletesség kérdéséről... Miért nem beszélünk más függőségekről is, pl. drog, munka, internet, stb.? – kérdezheti valaki. Lehetnénk kiegyensúlyozottabbak, tapintatosabbak... De nem leszünk. Ma szembenézünk az alkohol pusztító hatásával az életünkben, mert Isten erre hív...

I. Az alkohol bolondsága

A szöveg a másnapos embert idézi fel, kiáltásait visszhangozza: jaj! fáj! De kinek, jaj és kinek fáj? Kit vertek véresre ok nélkül? Ki veszekszik

értelmetlenül? Kinek van minden baja? Kinek véres a szeme? Ki ez az ember? – És mindannyian érezzük, tudjuk, ki ez az ember. Ismeretlenül is ismerős, ismerősen pedig ijesztő. A valósághű és elrettentő leírás folytatódik: „Azoknak, akik bor mellett mulatnak, és a fűszeres bort kóstolgatni járnak.” A kép előttünk a késő éjszakába nyúló iddogálás, aminek egy pontján emberünk nem annyira kóstolgatja a bort, mint inkább vizsgálja, kutatja.

Képzeld magad elé az embert, aki üveges, vizslató tekintettel mered a pohárra. Iróniától sem mentes kép ez... Majd megfogalmazza szerzőnk azt is, hogy mennyire vonzó a bor: „Ne nézd a bort, hogyan vöröslök, hogyan gyöngyözik a pohárban...” Egy angol bibliafordítás az ún. kulturált borfogyasztókat szem előtt tartva így fogalmaz e helyütt:

„Ne a címkéje alapján, sem a bukéja, vagy testessége alapján ítéld meg. Sokkal inkább a másnaposságot vedd számításba, amit okoz...” (The Message) *„Végül megcsíp, mint a kígyó, megmar, mint a vipera.”* És hogy ez mit jelent? *„Szemed zavaros dolgokat lát, te magad meg össze-vissza beszélsz. És olyan leszel, mint aki a tenger közepén fekszik...”* A delirium tremens leírása. Egykor és most. Végül felkerül a nyomorúságos és dicstelen korona emberünkre, és visszatérünk oda, ahonnan kiindultunk: *„Ütöttek engem, de nem fájt, vertek, de nem tudtam róla! Amint fölébredtek, folytatom, ugyanezt keresem.”* Összetörtem, és fogalmam sincs hogyan, de ami történt éjjel, azt folytatom már reggel...

Lehet ezeket a sorokat úgy olvasni, úgy hallani, mint amelyek kifigurázzák a részeg embert. A szerző elrettenteni akar, és ennek lehet eszköze a gúny. Mégis, talán igaz, hogy legtöbbször nem így halljuk ezt. Nem annyira mosolyra húzódik az ajkunk, mint amennyire összeszorul a szívünk. Magyarországon 800.000 ember alkoholista, másfél millió nagyivó. Az alkoholizmus a szakemberek szerint népbetegség. Érintettek vagyunk... Közvetett módon mindannyian, de a legtöbbször közvetlenül is. Pedig jó lenne, sokkal jobb lenne csak távolról nézve nevetni. Vajon kimondhatjuk ma a titkokat? Kimondhatóak a fájdalmak, néven nevezhető a megköztözöttség? Hányan és hányan vannak, akik gyerekkorának rémképe ez az ember... egy apa, egy anya, egy rokon... Egy férj, egy feleség, egy testvér... Vagy akár a gyereked. Mennyi erőszak, fájdalom és nyomorúság kötődik az alkoholhoz az életünkben... Szegénység, veszekedések, verések. Szégyen és titkolódzás, hogy csak meg ne tudják. Állások elvesztése, válások, családok széthullása. Kreativitás és fizikai erő, szellemi és lelki egészség szétszórása, elpazarlása. Az alkohol áldozatai és az alkoholista áldozatai.

Beszélhetünk erről? Beszélgethet velünk Isten erről? Beszélhet velünk egy szerettünk erről? Beszélhetünk mi egy szerettünkkel, egy barátunkkal, egy kollégánkkal erről?

Van ehhez köze az evangéliumnak?

És hogy mikor téma ez a téma? Mikor kellene róla beszélni? Zacher Gábor toxikológus ezt a választ adja a kérdésre, hogy mikortól tekinthető valaki alkoholistának:

„Amikor már az életébe annyira beletartozik a pia, hogy befolyásolja azt. Erről beszélhetünk már akkor is, ha valaki csak naponta két sört iszik meg. Egész nap egy kortyot sem iszik, de tudja, hogy ha hazaér, már nem kell vezetnie, és ott van a söröcske, amit kiszíszenthet, aztán a másodikat is, utána már alhat. Nem veri meg az asszonyt, nem üvölt a gyerekekkel, csak egyszerűen a részévé válik a napjainak az alkohol. A probléma ebben az, hogy az ember értékrend-változáson megy keresztül - a fontossági sorrendben előre kerül az alkohol -, de ő maga nem is érzi. Hiába mondja az asszony (vagy a férj, hiszen az alkoholisták 40 százaléka nő), hogy legalább ma ne igyál. A "mit szólsz te ebbe bele?", "ezt csak megengedhetem magamnak" és az "éppen te monddod?" mondatok klasszikusak egy alkoholista szájából.”

<http://www.origo.hu/tafelspicc/kozelet/20121218-alkoholizmus-alkoholfuggoseg-alkoholbetegseg-zacher-gabor-toxikologus-valaszol.html>.

A bölcsesség könyve, ha közel engedjük magunkhoz, felkavar. Bölcsesség és alkohol. De hogyan engedhetnénk közel? Honnan adathat bátorság ehhez? Honnan jöhet reménység? Bölcsesség, szesz – és Szentlélek, mondtuk. Pál apostol tovább megy. Tud egy olyan erőről, olyan hatalomról, akinek jelenlétében minden mássá lehet.

Az alkohol áldozata is, az alkoholista áldozata is. Ez az evangélium, ez a jó hír. És most halljuk a jó hírt először egy olyan személytől, aki megtapasztalta Jézus Krisztus szabadítását...(Itt egy szabadult alkoholista bizonyágtétele hangzik el).

II. A Szentlélek bölcsessége

Van tehát szabadító, az élő Isten, aki mindenre képes! Lássuk először, hogy mit mond Pál apostol bölcsesség, alkohol és Szentlélek összefüggésében!

A szakasz központi felszólítása: *„teljetek meg Lélekkel..”* A Szentlélek az, aki az Atya Krisztusban érkezett erejét és jelenlétét közli velünk. A Szentlélek az, aki által valósággá lehet, amire az apostol hív: *„Jól vigyázzatok, hogyan éltek; ne esztelenül, hanem bölcsen, kihasználva az alkalmas időt, mert az idők gonoszak..”*

Hogyan ismerjük fel a lehetőségeket? Hogyan hozunk jó döntéseket? Hogyan értjük meg, mi Isten akarata? Ezekre a kérdésekre a válasz: úgy, hogy beteljesedünk Szentlélekkel. Mi köze ennek ahhoz, hogy *„ne részegeskedjete, mert a borral léhaság (kontrollátlanság, hiábavalóság) jár együtt”*? Kettős a kapcsolat, amit látnunk kell.

Az egyik, hogy az alkohol bolonddá tesz, képtelenné a bölcsességre, alkalmatlanná az idők kihasználására, hiszen felemésztí az erőnk, a világosságunk, az érzékenységünk, a kreativitásunk. Maga alá gyűr, és nem kiteljesít, hanem kifoszt. A Szentlélek jelenléte viszont éppen az ellenkezőjét teszi velünk. Mint Isten Lelke, lehelete bennünk, ő az, aki harmóniába hoz a teremtett valósággal, ő az, aki Krisztus bölcsességét és akarata közli velünk. Ezen a ponton tehát ellentét van a megrészegedés

és a Szentlélekkel való beteljesedés között, az egyik bolondság és pusztulás, a másik bölcsességre és életre vezet.

Van azonban párhuzam is. Ahogy az alkohol átjár, és kontrollálja az érzelmeinket, a gondolatainkat, úgy az Isten Lelke is. Látszólagos párhuzam, hogy amint az alkohol könnyebbé tesz, feldob (egy időre), úgy a Szentlélek is örömet hoz a szívbe, sőt, meg is mámorosít Isten jelenlétével, ami nem bolondság, nem értelem nélküli extázis, hanem mély megelégedés, túlcorduló hála, szeretet és öröm. De annyira valóságos ez az öröm, ez a hála, ez a ragyogás, hogy azok, akik soha nem találkoztak még vele, akár az alkohol kezdeti, feldobottságot hozó hatásával is összekeverik.

Miért mertem feltenni a kérdést, hogy beszélhetünk-e a fájdalmakról, titkokról, nyomorúságokról, megkötözöttségekről? Azért, hogy kívánjad ma a Szentlélekkel való beteljesedést, sőt, ne csak kívánjad, hanem szélesre is tárd magadat a szabadító és gyógyító Krisztus előtt. Kinek és miért van szüksége ma a Szentlélekkel való beteljesedésre?

Nemrégiben azt mondta nekem valaki, hogy mostanában nagyon sok feszültség van a munkahelyén. Három lehetősége van, vagy templomba megy, vagy minden este iszik egy keveset, vagy megveri az asszonyt – mondta viccesen... Egyelőre iszik egy kicsit esténként. Van az életünkben feszültség, és jól esik azt valahogyan oldani. Lehet olyan konfliktusunk, aminek terhét egy kis alkohollal könnyíthetjük. Van, aki csak egyfajta depresszív hangulatot vagy ürességet kíván semlegesíteni. És akkor is így van, így lehet, ha keresztények vagyunk. Pedig ismered a Szentlélek örömét... Tudod, milyen, amikor betölt. Tudod, mennyire más az Ő jelenlétének felüdítő frissessége, mint az alkohol tompító hatása. Keresd és kérd a Szentlélekkel való beteljesedést... és ne pazarold el az életed!

Az előbbi ma még szinte ártatlan sodródásnál sokkal keményebb azok helyzete, akik súlyos fájdalmakkal, szégyennel élnek a múltban átélt borzalmak miatt. Bárcsak megismernéd Isten Lelkét, mint a tökéletes vigasztalót. Amikor a Lélek Krisztus jelenlétébe vezet, a legmélyebb vigasztalást és gyógyulást éled át, ami ebben a világban adatik. Amikor a Lélek kijelenti a szívedbe, hogy Isten gyermeke vagy, amikor kiárasztja szívedbe Isten atyai szeretetét, gyógyulsz. Gyógyulsz a szégyenből, gyógyulsz az elhagyottság, az elutasítottság érzéséből. Hogyne tudna és akarna az, aki alkotott, aki a legteljesebb értelemben kezdeted, gyógyítani egy alkoholista apa által elkövetett bűnök következményeiből? Mennyi hiábavaló és felesleges gondolat, bennünk dúló harc, ítélet és felmentés emészti életünk, mert a múltunk láncai által megkötözve élünk! Amikor a Lélek betölt, Krisztus megváltásának mindent újjátevő valósága kezd el munkálni életedben. Ahhoz is Isten Lelkének erejére és gyógyító munkájára van szükség, hogy valaki ki tudjon lépni egy olyan kapcsolatból, amelyben egy alkoholfüggő családtag erőszakának van kitéve...

Ha te magad vagy az alkohol (vagy valami más függőség) rabja, egyetlen út van előre: egy nagyobb erő, egy nagyobb hatalom érintése,

sőt, uralma feletted, mint amely most ural. Teljesedj be Szentlélekkel – hiszen amikor Ő vesz uralmat tested, lelked, értelmek felett, akkor a szeretet és szabadság rabjává, Krisztus szolgájává leszel. Isten Lelkének van hatalma szabadítani – elismerheted nyomorúságod, és kérj segítséget!

Azoknak, akik maguk körül látják az alkohol pusztító hatalmát, és már régen feladták, hogy szerették, ismerősük, barátjuk életében lehetséges változás és szabadulás: tudod, mire van szükséged? Teljesedj be Szentlélekkel! Mert akit a Szentlélek betölt, annak megújul, megelevenedik a hite, és az (újra) az imádság embere lesz. Ahol emberileg nincs reménység, ott egyedül a Szentlélek az, aki reményt önt szívedbe, aki által hiszed a hihetlent. Ő tesz bátorrá, hogy beszélj a szabadítóról, és bölccsé, hogy felismerd, mikor és hogyan beszélj róla. Ő tesz kreatívvá és kitartóvá, hogy ne mondj le arról, akiről mindenki lemondott.

Mindannyian érintve vagyunk – így vagy úgy. Mindannyiunknak arra van szükségünk, hogy beteljesedjünk Szentlélekkel. Hogyan? Kinek adatik a Lélek?

A Szentlélek Krisztus Lelke. A Szentlélek annak Lelke, aki teljes volt vele, minden mértéken felül. A Szentlélek az, aki által Jézus elvégezte szabadításunk és megváltásunk munkáját a kereszten. Amikor szenvedett, nem fogadta el a bort... Nem akarta csökkenteni a fájdalmat... Nem akarta tompítani magát... Miért? Hogy teljesen és tökéletesen kiigya értünk az Atya haragjának poharát. Hogy teljesen és tökéletesen, szabad döntéséből, feláldozza magát értünk. Hogy teljes és tökéletes bocsánatot szerezzen nekünk minden bűnünkre – arra is, amit az alkohol hatása alatt követtünk el... Hogy teljes és tökéletes gyógyulást és szabadulást szerezzen összetört életünkre.

Be szeretnél töltekezni Szentlélekkel? Itt van a feltámadt Jézus Krisztus. Tárd ki előtte a szíved. Ha szükséges, tarts bűnbánatot. Hozd elé összetörtséged, hozd elé megkötözöttséged. És kérjed: tölts be, Uram, önmagaddal teljesen, és én átadom magam teneked, teljesen. ÁMEN!

Lovas András